

T.B.M.M.
HAKKARİ DİNDARÇI
Grup Başkanlığı
Sayı : 3610
Tarih : 03.05.2018

Ziya PİR
Diyarbakır Milletvekili
Dışişleri Komisyonu Üyesi - NATO Parlamenter Asamblesi Üyesi - EİTPA Üyesi

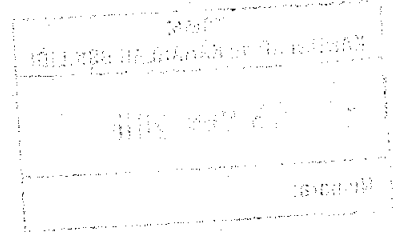
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

5901 Sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
Teklifimiz gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini bilginize arz ederiz.

Ziya PİR
Diyarbakır Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	İa'isleri
Tarih :	11 Mayıs 2018
Esas No:	4/2339

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
03 Mayıs 2018
Numara:

EBYS'YE
AKTARILMIŞTIR

TBMM GENEL EVRAK
03 Mayıs 2018
No: 280024

GEREKÇE

Devletin maddi unsurlarından birisi insan topluluğudur kuşkusuz. Nitekim iç hukuk bakımından devletler kendilerine tabiiyet bağı ile bağlı olan insanlara belirli haklar verip, insanlardan bazı mükellefiyetlere katlanmasını isteyebilirler. Bu hususa dair düzenlemeler anayasalar ile bir çerçeveye oturtulmuş ise de devletler ile devletleri oluşturan insanlar arasındaki ilişki iç hukukta devletlerin çıkaracağı özel mevzuatlarla tespit edilmekte olup bu tespit Vatandaşlık Kanunu ile yapılmaktadır.

Bu bağlamda vatandaşlık; bir gerçek kişiyi devlete bağlayan hukuki ve siyasi bağı teşkil etmektedir. Diğer yandan Milletlerarası Adalet Divanının yaptığı bir tanımlamaya göre vatandaşlık: temelinde bir toplumsal bağlılık vakıası, karşılıklı hak ve görevlerle birlikte gerçek bir varlık, menfaat, ilgi ve duygu dayanışması yaratan bir hukuki bağıdır.

Elbette vatandaşlık hukukunun genel ilkeleri belirlenmiş olmakla birlikte çocukların ayrı bir yerde tutulmaları ve onların doğuştan elde etmiş olduğu hakların ayrı bir korumaya tabi tutulması da elzemdir. Nitekim bir toplumun ortak geleceğinin güvence altına alınması ve dizaynı noktasında ailenin ve bilhassa da çocukların korunması gereklidir. Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası niteliği olan Çocuk Hakları Sözleşmesi; çocukların ayırım yasağına karşı korunması, çocuğun yüksek yararının gözetilmesi, çocuğun yaşama ve gelişme hakkı, çocuğun görüşlerine saygı gösterilmesi gibi hususlarda taraf devletlere yükümlülükler altına girmeyi talep etmektedir. Yine Çocuk Hakları Sözleşmesinin 7 inci maddesi; "*Çocuk doğumundan hemen sonra derhal nüfus kütüğüne kaydedilecek ve doğumdan itibaren bir isim hakkına, bir vatandaşlık kazanma hakkına ve mümkün olduğu ölçüde ana-babasını bilme ve onlar tarafından bakılma hakkına sahip olacaktır.*" ifadeleri yer almaktadır. Çocukların dünyaya gelmelerinden itibaren çocukların Devletlerin vatandaşlarına tanıdığı haklardan yararlanabilmesi ve tabiiyetsiz kalmasının engellenmesi hususu da bu hükümle birlikte taraf devletlerce de kabul görmektedir.

Bahse konu maddenin 2 inci bendinde de; çocuğun tabiiyetsiz kalmasının engellenmesi için taraf Devletlerin kendi ulusal hukuklarında ve uluslar arası belgeler çerçevesinde üstlendikleri yükümlülüklerine uygun olarak bu haklara işlerlik kazandırmayı taahhüt ettikleri bildirilmektedir. Aynı sözleşmenin 8.maddesinin 1.bendinde; *“Taraf Devletler, yasanın tanıdığı şekliyle çocuğun kimliğini; tabiiyeti, ismi ve aile bağları dâhil, koruma hakkına saygı göstermeyi ve bu konuda yasa dışı müdahalelerde bulunmamayı taahhüt ederler.”* denmektedir. Bu madde ile çocuğun Tabiiyet Hukuku alanındaki haklarına saygı gösterilmesi ve bu hakkın güvence altına alınması önem arz etmektedir.

Diğer yandan, vatandaşlık; yurttaşlara bağlı oldukları devletten belirli edimleri talep hakkı da vermektedir. Çocuğun korunabilmesi, sağlıklı olarak yaşayabilmesi, gelişebilmesi, menfaatlerinin gözetilmesi tabiiyet hukuku çerçevesinde mümkündür. Aksi halde, yani çocuğun tabiiyetsiz kalması halinde çeşitli risklerin devreye girmesi kaçınılmazdır. Öte yandan çocuk, anne-baba onayı ile vatandaşlığını yitirmiş olsa dahi burada kendi irade beyanı söz konusu olmadığından ergin hale geldiğinde bu hakkını kullanmasının önünün açılması zaruri bir kişi hakkıdır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE-1) Yapılan düzenleme ile ana ve babalarının muvafakati ile Türk vatandaşlığını yitiren çocukların ergin olmaları ile kendi seçme hakları doğrultusunda bu hakkı yeniden kazanmalarının olanaklı hale getirilmesi amaçlanmıştır. Nitekim doğum ile bu hakkı kazanmış olan çocukların kendi iradeleri haricinde bu hakkı yitirmiş olmaları hakkaniyete aykırı bir durum teşkil edeceğinden kendi kendilerine karar verebilecekleri yaşa eriştiklerinde bu hakkı kendi seçimleri doğrultusunda kullanmaları amaca uygun düşecektir.

MADDE-2) Yapılan düzenleme ile eşlerden birinin ya da ikisinin birlikte Türk vatandaşlığını yitirmesi üzerine çocukların direkt bu haktan mahrum bırakılmaları önlenmiş olacaktır. Çocukların Türk vatandaşlığını ancak ana-babaların ortak onayı ile yitirmesi ana ve babanın velayet hakkı çerçevesinde değerlendirilmektedir. Diğer yandan 21 inci maddede yapılan düzenleme ile çocukların ergin yaşa vardıklarında bu hakkı kullanmalarının önündeki engel de kaldırılmış olup önemli bir mağduriyetin önüne geçilmektedir.

MADDE-3) Kanuna eklenen geçici madde ile bugüne kadar ki yasa uygulamalarından kaynaklı mağduriyetin önlenmesi amaçlanmıştır.

MADDE-4) Yürürlük maddesidir.

MADDE-5) Yürütme maddesidir.

5901 SAYILI TÜRK VATANDAŞLIĞI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 29/5/2009 tarihli ve 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 21 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“27 inci maddenin 2 inci cümlesi uyarınca Türk vatandaşlığını kaybeden çocuklar ergin olmalarından itibaren üç yıl içinde seçme hakkını kullanmak suretiyle Türk vatandaşlığını kazanabilirler.”

MADDE 2- 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 27 inci maddesinin 2 inci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kişinin çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybetmesi, eş ve çocukların vatandaşlığına tesir etmez. Türk vatandaşlığını birlikte kaybeden ana ve babanın çocukları ancak ana ve babanın yazılı talebi üzerine Türk vatandaşlığını kaybeder.”

MADDE 3- 5901 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 3- Bu maddeyi ihdas eden Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce Türk vatandaşlığından çıkma suretiyle vatandaşlığını kaybeden ana veya babalarına bağlı olarak Türk vatandaşlığını kaybeden çocuklar; bu maddeyi ihdas eden Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde veli ya da vasilerinin beyanda bulunmaları halinde Türk vatandaşlığını yeniden kazanırlar.”

MADDE 4- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.